

**OŻYWIENIE STAREJ
HISTORII**

***Cudze chwalicie,
swego nie znacie,
sami nie wiecie,
co posiadacie.***

STANISŁAW JACHOWICZ

Chociaż mamy dopiero po 10 lat, podjęliśmy wyzwanie i zbadaliśmy obszar legend, historii i ciekawostek, które w naszym mieście nie mają głęboko zakorzenionej tradycji i rzadko funkcjonują w świadomości wszystkich mieszkańców Piły.

Nieoczekiwanie okazało się, że wcale nie musimy szukać ciekawych opowieści bardzo daleko. Odkryliśmy interesujące fakty na stronie „Dawna Piła” w artykule historyka i kustosa muzeum Stanisława Staszica w Pile pana Macieja Usurskiego. Do „wczoraj” nikt nie pamiętał o istnieniu tej historii. Ponad 500 lat temu wydarzenia te w bardzo uszczuplonej wersji odnotowano w sądowych aktach. Spojrzeliśmy w daleką przeszłość, połączyliśmy kilka faktów, wysunęliśmy kilka możliwych wersji wydarzeń, skorzystaliśmy z rad naszych rodziców i krewnych, puściliśmy wodze fantazji, aż wreszcie odkryliśmy radość pisania i... zamiast narzekać na brak powszechnie znanej opowieści o naszym mieście, zdecydowaliśmy się opowiedzieć mieszkańcom Piły „KLECHDĘ PILSKĄ”. Mamy nadzieję, że nasza radosna twórczość będzie początkiem odkrywania tradycji i opowieści naszych przodków.

Jadwiżyńskie Delfy - uczniowie klasy 4d

**Jadwiżyńskie Delfy
KLECHDA PILSKA**

Drzewiej nad
brzegiem rzeki
Gwdy, tam gdzie
jej koryto rozwidła
się i tworzy
malowniczą
wyspę, powstała
mała osada. Jej
mieszkańcy wiedli
spokojne i
dostatnie życie,
korzystając z
urodzajnej ziemi,
dóbr dzikiej
puszczy i czystej
rzeki. Już ponad
500 lat temu
zbudowali pięć
młynów, które we
dnie i w nocy
meły ziarno na

4d

4d

mełły ziarno na mąkę i tartak, w którym oprawiali drewno. Był tam także mały targ, na którym handlowano rybami, dziczyzną i darami lasu. Swą miejscowość nazwali Piłą od sławy okolicznych pilarzy, którzy karczowali puszcę. Sielski żywot mieszkańców przerwał nowy dzierżawca ujski Hieronim z Bnina.

- Na moich włościach nikt bez pozwolenia nie może łowić ryb, polować i wycinać puszczy!- brzmiał zasadniczo rozkaz wydany poddanym.

Trudne to były czasy. Każdy, kto zlekceważył postanowienie wójta, płacił karę lub stracił wolność. Targ odwiedzało coraz mniej ludzi. Tartak został zamknięty, a młyny nie mełły cały czas zboża. Ciężeni mieszkańcy osad znad Gwdy i Noteci postanowili sprzeciwić się woli Hieronima. Wybrali spośród siebie młynarza Grzegorza z Piły, człowieka mądrego i odważnego, by rozmówił się w ich imieniu z wójtem.

Niestety, młynarz zginął w niewyjaśnionych okolicznościach na dworze Hieronima, osierocając dzieci i żonę. Los Grzegorza i jego rodziny bardzo wzruszył mieszkańców, którzy pomagali wdowie Jadwidze i jej dzieciom.

Na wiosnę woda w rzece podniosła się o cały metr i płynęła wartko. Czeladnicy młynarscy obserwowali obroty młyńskiego koła, które z dnia na dzień było coraz szybsze.

4D

4D

4D

Pewnej nocy na początku marca odwilż była tak duża, że nurt pędzącej rzeki zabrał to koło ze sobą. Na domiar złego wójt wysłał swoich wojów, aby wypędzili wdowę Jadwidę z dziećmi i przejęli młyn.

- Nie zabierajcie Jadwidze młyna! – krzyčeli mieszkańcy.

- Co ona biedna pocnie z małymi dziećmi? Gdzie znajdzie schronienie? – lamentowały zmartwione kobiety.

- Niech szuka powodzenia gdzie indziej! Nie ma prawa tu zostać! – rzekł okrutny Hieronim.

Zabrała Jadwiga swoje dzieci i poszła szukać pomocy u swych dalekich krewnych, mieszkających za wielką nadnotecką puszcą. Droga była ciężka, ale kobieta miała w sercu słowa swojego zmarłego męża, który przed wyjazdem do wójta pocieszał ją, że ludzie prawi i dobrzy w końcu szczęścia zaznają. Nagle z kniei wyłonił się majestatyczny orszak, na którego czele jechał bogato odziany król Zygmunt I Stary.

- Witajcie, Mości Panie – ze łzami w oczach powiedziała wdowa i wraz z gromadką swoich dzieci pokłoniła się władcy.

- Co tu robicie, kobieto? – zapytał król.

- Idę po pomoc do krewnych, Jaśnie Panie – wyszeptala Jadwiga.

- Dlaczegoś taka smutna? – zainteresował się losem poddanej Zygmunt I Stary.

Wdowa objaśniła królowi swoje położenie, a władca postanowił wysłać swych komisarzy do dzierżawcy Hieronima, by rozpatrzyli jej sprawę i wyjaśnili spór z mieszkańcami Ujścia i Piły.

- Bóg zapłać, Miłościwy Panie – szlochala wdowa.

- Nie martw się, ludzie prawi i dobrzy w końcu szczęścia zaznają – odpowiedział mądry i sprawiedliwy władca.

4D

Wdowa jeszcze bardziej zaczęła płakać, gdyż przypomniała sobie słowa swego zmarłego męża. Po chwili jednak otarła łzy i stwierdziła:

- Masz rację, Panie! Trzeba pierwszej być sprawiedliwym i dobrym.

Wysłannicy Zygmunta I Starego szybko wyjaśnili sporne kwestie i nakazali Hieronimowi szanować prawa mieszczan i darować im wszystkie winy. Jadwiga odzyskała młyn, a wójt został zobowiązany przez komisarzy do wypłacenia córkom i synom Grzegorza w dwóch ratach po 40 grzywien.

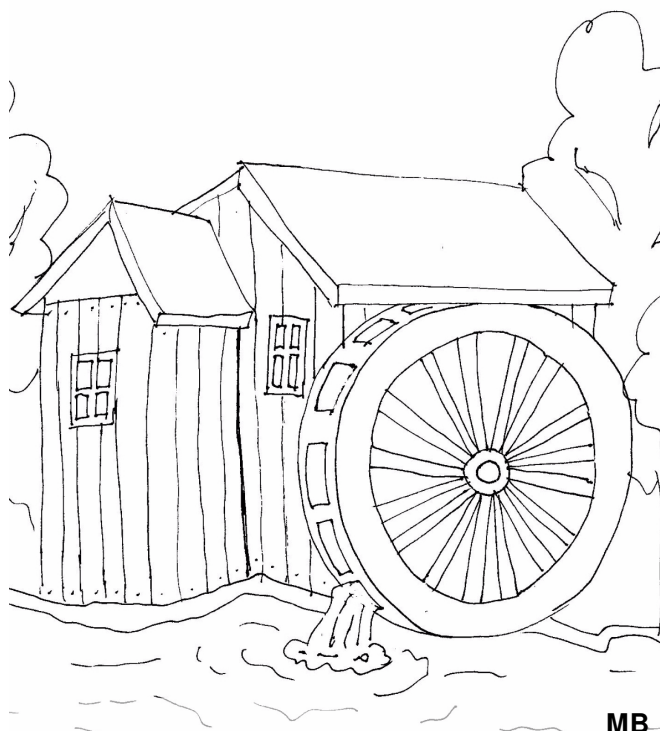
Na znak opieki nad mieszkańcami Piły 4 marca 1513 r. król Zygmunt I Stary wydał dokument potwierdzający nadane wcześniej prawo miejskie magdeburgskie. Dokument sporządzono w języku łacińskim przez kancelarię królewską w Poznaniu. Szczęśliwa Jadwiga powróciła do Piły, naprawiła młyńskie koło i wiodła szczęśliwe życie. Dwa lata po tym zdarzeniu otrzymała od króla osobny dokument potwierdzający jej prawo do posiadania i sprzedaży piłskiego młyna. Zaś osierocone dzieci wykształciły się i zostały szanowanymi mieszkańcami miasta, a ich potomkowie przyczynili się do rozwoju Piły.

PIŁA WSPÓŁCZEŚNIE

Piła to miasto leżące w środkowo-zachodniej Polsce. Należy do województwa wielkopolskiego, powiatu piłskiego. Jest siedzibą gminy miejskiej Piła.

- Liczba mieszkańców – 74 230
- Powierzchnia - 102,7 km²
- Wysokość 50–134 m n.p.m
- Gęstość zaludnienia - 724 osób/km²
- Data założenia - XIV
- Uzyskanie praw miejskich - 1513
- Liczba przedszkoli- 19
- Liczba szkół podstawowych - 12
- Prezydent miasta – Piotr Głowski
- Numer rejestracyjny – PP
- Kod pocztowy 64-920
- Liczba osiedli - 9

KLECHDOWA KOLOROWANKA

MB

MB

WYKREŚLANKA

M	K	C	A	B
K	R	Ó	L	W
D	P	I	Ł	A
G	W	D	A	T

MB

REDAKCJA I ILUSTRACJE:

JADWIŻYŃSKIE DELFY

KLASA 4D

KOLOROWANKI: M. BIAŁA

SKŁAD: K. STRÓGAREK